

TRONDHEIM KOMMUNE
Tråanten tjielte

ÅRSPLAN 2023-26

Aastahagen barnehage

INNHOILDSFORTEGNELSE

LITT OM OSS	3
• Måltid	
• Soving	
• Månedsbrev	
• Bursdag	
• Arrangement	
VÅRT SYN PÅ BARN	4
BARNEHAGENS INNHOILD	5
• Årsplan	
• Evaluering	
• Vennskap og fellesskap	
• Livsmestring og helse	
• Bærekraftig utvikling	
• Progresjon	
TILVENNING	7
RAMMEPLAN; FAGOMRÅDER FOR SMÅBARN ...	8
RAMMEPLAN; FAGOMRÅDER FOR STORBARN ..	12
OVERGANGER	16
VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE	17

LITT OM OSS:

I første etasje har vi to småbarnsbaser:

Malerskrinet og Atelieet med ca 21 småbarn på hver base.

I andre etasje ligger **Fargeklatten og Paletten**, med inntil 36 storbarn hver på sine baser.

Barna tilhører en primærgruppe med sine faste voksne. Gruppene er inndelt i fargekoder etter alder.

Barna leker også på tvers av aldersgruppene, og ut fra interesser og vennerelasjoner.

Måltid:

Barna har med egen matpakke til frokost. Vi avslutter frokosten 08.30 slik at vi kan starte med planene for dagen. Til lunsj er det smøremåltid som består av brød, variert pålegg og grønnsaker.

Barnehagen får levert et varmt fiskemåltid fra Prima catering en dag i uka. På ettermiddagen serveres det brød/knekkebrød og frukt.

Hvis barnet skal ha tilrettelegging jf allergi/intoleranse må det ha legeerklæring:

<https://www.trondheim.kommune.no/tema/barnehage/om-barnehage/forholdsreglersykdom-i-barnehage-skole-og-sfo/prinsipper-for-tilrettelegging-for-barn-med-allergi-og-overfølsomhetsreaksjoner/>

Soving:

Småbarnsbasene har hver sin sovebod, hvor barna sover i egen vogn under tilsyn. Storbarn som har behov for å sove kan ta med egen vogn. Foreldre har ansvar for å tilpasse seler, samt å ta med poser/dyner etter temperatur. Vi anbefaler varmeflaske til kalde dager. Vognene kan stå igjen igjen i barnehagen etter stenging.

Månedsbrev:

Månedsbrev er en dokumentasjon og et tilbakeblikk på noe av innholdet vi har hatt i bhg den siste måneden. Se gjerne månedsbrevet sammen med barna.

Bursdager:

I barnehagen markeres bursdagsbarnet med sang, flagg og krone. Vi ønsker ikke at kake, eller at annet søtt medbringes.

Til feiring av bursdag utenom barnehagetid, så er det mulig å låne Storstua mandag til torsdag fra kl. 17. Det er et inkluderende tiltak slik at man kan invitere alle barna i sin gruppe.

Arrangement

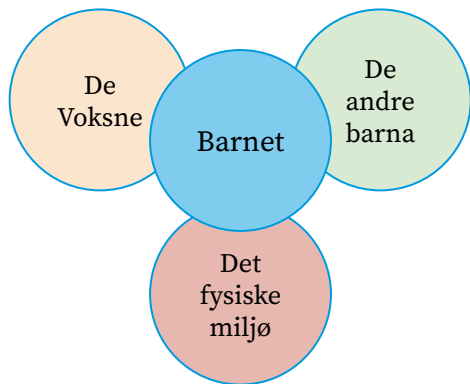
Barnehagen har ulike tilstelninger som karneval, foreldrecaffe, markering av 17 mai, Samenes nasjonaldag, FN dag, Lucia- og nissefest. FAU arrangerer nyttårsfest i januar, og i samarbeid med bhg, en sommerfest i juni. Her er barna med sin familie invitert. Vi har også egen markering for førskolebarn og foreldre i juni.

VÅRT SYN PÅ BARN

Vi er inspirert av det pedagogiske arbeidet som er utviklet i kommunale barnehager i Reggio Emilia. Her løftes frem barnets tre pedagogiske påvirkningsfaktorer: **de andre barna, den voksne og det fysiske miljøet.**

Barn lærer av og blir inspirert av hverandre gjennom lek og ulike aktiviteter. Barna skal oppleve å bli sett og hørt av tilstedeværende voksne som er lyttende, undrende og medforskende. Dette må ses i sammenheng med det fysiske miljøet som vi betrakter som en pedagogisk ressurs. Lekemiljøene endres i samarbeid med barna og ut i fra deres interesser og behov.

Barnehagen deltar i nettverket: **Barn & Rom**. Dette er et faglig nettverk for barnehager, som ønsker å utvikle det fysiske leke- og læringsmiljøet, inne og ute.

Barn er kompetente, nysgjerrige og kreative. De vil lære, vite og skape sin egen kunnskap.

Barn kan ikke være kompetente uten et miljø å være kompetent i. Med det som utgangspunkt vil vi utvikle rom, møteplasser og tilgjengelige materialer.

I Rammeplan, Barnehageloven og gjennom Reggio filosofien står barns medvirkning sentralt.

Målet vårt er at barna får delta i demokratiske prosesser, og gjennom dette lære noe om seg selv og om å samarbeide med andre. Observasjon og dokumentasjon av barns lek og læringsprosesser gir oss innsikt i hvordan barna tenker og hva de er opptatt av. Samtidig gir den oss muligheter til å reflektere over eget arbeid og hvordan barn lærer. På denne måten kan vi legge til rette for videre utvikling og læring i barnehagen. Vi følger barnas spor...

BARNEHAGENS INNHOLD

Årsplan skal være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og en informasjon til foreldre og andre samarbeidspartnere.

Årsplan skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser, samt tydeliggjøre vår pedagogiske retning.

Årsplanen bygger på:

[Rammeplan for barnehagen](#)

[Lov om barnehager](#), samt Enhetsavtalens periodemål for 2023-26:

Overordnet mål: Barn, unge og familier er medskapere i planlegging, utvikling, beslutning og evaluering av praksis

1: Vi fremmer barn og unges helse, trivsel og læring i inkluderende fellesskap

2: Vi er medskapere av mangfoldige møteplasser som er tilgjengelig for alle

3: Vi samarbeider på tvers av faglige og organisatoriske grenser til beste for barn, unge og familier

4: Vi har bærekraftig praksis til beste for barn, unge og familier

Evaluering av vårt arbeid

Vi ønsker at barnehagen skal være en arena i utvikling for både barn og voksne, noe som forutsetter refleksjon og dialog blant personalet. Refleksjon er viktig for å analysere og øke bevisstheten rundt vår pedagogiske praksis.

Vi benytter dokumentasjon i form av film, bilder, teori og praksisfortellinger som et refleksjonsgrunnlag.

I tillegg til kontinuerlig muntlig refleksjon, har personalet jevnlig skriftlige evalueringer, ulike møter og planleggingsdager gjennom året.

Vennskap og fellesskap

Trondheim kommunes oppvekststrategi **“Stein saks papir”** handler om å bygge sterke barnefellesskap. I hovedsak betyr dette at vi i barnehagen setter søkelyset på relasjoner, gruppen og fellesskapet, og mindre på individfokus. Fellesskapet skal være preget av mangfold og inkludering, og vi skal undre oss over likheter og forskjeller. Vi skal la barna oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

Vi skal gi barna felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.

Livsmestring og helse

Barna skal i trygge omgivelser få oppleve vennskap og det å være en del av et fellesskap. Barna skal få støtte i å mestre situasjoner som gir dem motgang og utfordringer. Det å bli kjent med egne og andres grenser og følelser er en viktig del av livets erfaring. Vi ser at det å lytte til barna og sette ting i perspektiv både skaper gode refleksjoner og gjør at barna takler nedturen bedre. Barna skal erfare en hverdag med muligheter for både aktivitet, ro og hvile.

Bærekraftig utvikling

... handler om å ta vare på de grunnleggende behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Barnehagen har en viktig oppgave i å bidra til at barna forstår at dagens handlinger har en konsekvens for fremtiden. I Rammeplanen omfatter bærekraftig utvikling de tre områdene **miljø, økonomi og sosiale forhold**.

På Aastahagen er vi opptatte av at barna etter alder og modning skal oppleve ulike naturopplevelser, og å bli kjent med naturens mangfold. Som en del av bærekraftig utvikling vil vi at barna skal lære å ta vare på seg selv og hverandre, både gjennom å gi og få omsorg, ta vare på omgivelsene og naturen

Progresjon

Lev Vygotskij (psykolog) var opptatt av den nærmeste utviklingssonen, og la grunnlaget for et **sosiokulturelt læringsyn**. Dette innebærer å finne en balansegang mellom hva barnet lærer selv og hva det lærer ved assistanse.

Vi legger til rette for utvikling, lek og læring i et miljø som stimulerer til utforskning. Barna skal ha noe å strekke seg etter og det er avgjørende at barna får gjøre seg sine egne erfaringer gjennom utforske og delta i ulike prosjekter sammen med andre. Det fysiske miljøet sees på som en pedagogisk ressurs. Valg av materialer og de ulike rommene på basene skal være fleksible i sin utforming, og tilpasses barnas interesser, alder og modenhet.

TILVENNING

Oppstart

Trondheim kommune og RBKU har utviklet en ny tilvenningsmodell for å sikre at de yngste får en god overgang fra hjem til barnehage.

Modellen heter "Liten og Ny - foreldreaktiv tilvenning"

<https://www.trondheim.kommune.no/contentassets/b1c4543980f34069beb3aee67ce07202/foreldre-informasjon-om-liten-og-ny.pdf>.

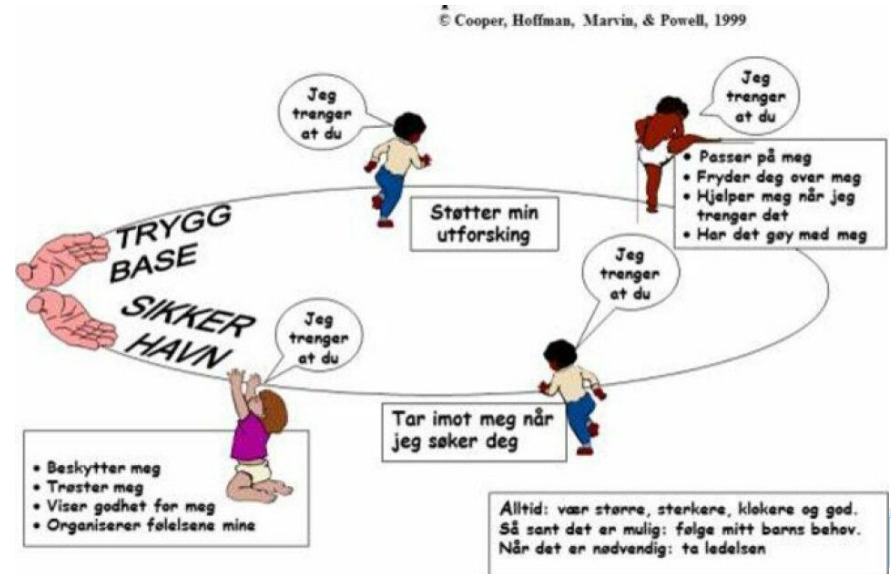
Forskning viser at dette er med på å sikre god overgang fra hjem til barnehage.

Vi vil tilby barna trygge voksne som lytter, gir omsorg, observerer og forstår deres behov. I juni inviterer vi til et foreldremøte for nye foreldre. Her vil dere møte ansatte og få et innblikk i barnehagens hverdag

Trygghetssirkelen

Som et pedagogisk verktøy i vår omsorg for barn bruker vi Trygghetssirkelen (circle of Security - COS). En av barnehagens hovedoppgaver, som sekundære omsorgspersoner, er å være en trygg base og havn for barna i deres utforsking, lek og læring. Barn trenger varme, sensitive og lydhøre voksne som støtter og utfordrer. Vi skal være de gode og trygge som hjelper barna til å anerkjenne og sette ord på egne følelser, som trøster og hjelper dem til å regulere seg når de trenger det

RAMMEPLAN

Fagområder på småbarn

Rammeplanen er delt inn i **syv fagområder** som skal bidra til å kvalitetssikre innholdet i barnehagene. **Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek, læring, danning og barns rom for medvirkning står sentralt.** Gjennom lek og hverdagsaktiviteter fletter vi naturlig inn de ulike fagområdene.

Etikk, religion og filosofi

I barnehagen har vi flere nasjonaliteter, og vi vektlegger solidaritet og respekt for hverandre. Vi tenker at mangfold er en verdi som vi ønsker å synliggjøre i vår praksis.

Vi har små og store samlingspunkt med ulike sanger, musikk og fortellinger.

Barna skal erfare at grunnleggende spørsmål er viktige. Vi prøver å være lydhøre voksne som tar barns spørsmål på alvor. Ved å filosofere og undre oss sammen med barna, utfordres barnas nysgjerrighet og lærelyst.

Gjennom hverdagssituasjonene på småbarn tilegner barna seg samfunnets normer og verdier. Vi som voksne har et særskilt ansvar med å være gode rollemodeller i samspill med barna.

Antall, rom og form

Gjennom vår deltakelse i nettverket **Barn & rom**, har personalets bevissthet økt med tanke på å presentere ulike materialer til barna. Vi har blant annet variasjoner av konstruksjonsmaterialer, puslespill, lysbord, bøker, dyr, puter og podier. På rommene skal leker og materialer være ryddet fram slik at det inspirerer barna til lek. De yngste barna har behov for å sanse med hele seg. Det å bruke kroppen sin for å utforske både materialer og rom, er en naturlig del at å tilegne seg erfaringer.

Ved å se, smake på, prøve ut, lukte, kjenne på, reflektere og kommunisere rundt varierte materialer tilegner barnet seg nye erfaringer og kunnskap. På denne måten starter vårt arbeid med barns mange språk allerede ved ettårs alderen.

I tillegg til lek med ulike materialer bruker vi også sanger, rim og regler for å oppøve evnen til å forstå mengde.

Barna får erfaring med å telle, måle og veie. De voksne er bevisste på benevnelse av egenskaper, form, farge og antall.

Natur, miljø og teknologi

Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med, og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Vi vektlegger at alle ungene på småbarn skal få erfaring med det å være ute, uansett vær. For barna handler det om å styrke sanser og skape undring om det som skjer rundt oss. De aller yngste barna skal i første omgang få bli vant til å bevege seg ute i barnehagens uteområde. De vil få erfaring med ulikt underlag som gress, sand, asfalt og snø, og det kan ofte være et helt arbeid å komme seg fram for små føtter som nettopp har lært å gå. Det kan være nok med en kort utetid når det er kaldt og vått, mens de som er litt eldre og mer mobile, takler surt og kaldt vær bedre. Uteleken skal gi gode opplevelser for barna.

Barnehagen etablerte en egen **kjøkkenhage** hvor vi har sådd og høstet mange ulike grønnsaker. Småbarnsbasene har sin kompost hvor de deltar i arbeidet med å utvikle kompostjord til kjøkkenhagen. Barna er aktive i hele prosessen fra såing, til vaning og innhøsting, og barna på småbarnsbasene får tidlig erfaring med miljøarbeid gjennom kompostering, kildesortering og gjenbruk. Gjenbruksmaterialer brukes blant annet til ulike kreative prosjekt som karnevalet vårt i februar, og er en positiv del av vårt miljøperspektiv.

Nærmiljø og samfunn

Vårt uteområdet er variert og tilpasset både små og store barn. De eldste toåringene har egen **ryggsekke** hvor de er på små ekspedisjoner i nærmiljøet vårt. På disse turene går vi ikke lenger enn vi klarer å gå på egne ben, og barna får erfaring med å ha sekk på ryggen. Målet for turene er å skape **gode opplevelser** i natur/nærmiljø og å undre oss sammen.

Kommunikasjon, språk og tekst

Tidlig og god språkstimulering er en prioritert og bevisst del av barnehagens innhold. Hverdagssituasjoner som bleieskift, måltid og påkledning er verdifulle stunder som gir mulighet for samspill mellom barn og voksne. En gjensidig samtale og lytting rundt opplevelser, tanker, følelser og benevnelse gir rom for godt samspill. Vi bruker kroppsspråk, tegn og om nødvendig bilder når vi snakker med barna.

På småbarn har vi bøker lett tilgjengelig for barna. Bøker skaper interesse og gjør barna nysgjerrige på tekst og bilder. Dette gir et grunnlag for god dialog mellom liten og stor. Noen barn ønsker å bli lest for, mens andre vil se på bildene i boka. Eventyr fortelles og dramatiseres, og med enkle virkemidler kan barna få nye opplevelser. Barna tar med seg eventyr i leken sin, og lager små egne dramatiseringer.

Sang og musikk er stemningsskapende, og preger i stor grad hverdagen vår. Vi synger i de fleste hverdagssituasjonene; før måltid, i utetiden, på tur, i stellesituasjonen, ved hviling eller når vi har lyst. Musikk utløser energi og skaper kontakt, og vi erfarer at barna lærer ord og setninger gjennom tekst og sang. Sanger visualiseres gjennom å knytte dem til bilder, bevegelse eller tegn. Barna får erfaring med ulike instrumenter noe som er spennende og gir en ny dimensjon til det musikalske uttrykket. Musikk er også kommunikasjon, og vi ser at barna føler glede ved å skape noe sammen.

Kunst, kultur, kreativitet

Sang, musikk og drama brukes gjennom enkle bevegelser til ulike rim og regler / sanger. På verkstedet vårt er det et rikt utvalg av materialer som inspirerer til kreativ miljø og skapende aktivitet. På basen har vi både tradisjonelle leker, konstruksjonsmaterialer og gjenbruksmaterialer. Vi tenker at de yngste barna er erfarings samlere, og ønsker at de skal få erfaring med og kunnskap om materialer og dets muligheter.

Storstua er fleksibel i bruken, og den gir oss gode muligheter til å benytte kommunens kulturtilbud som; «Den kulturelle barnehagesekken».

Kropp, bevegelse, mat og helse

I løpet av småbarnsperioden utvikler barna grunnleggende motoriske ferdigheter. Godt kosthold, aktivitet og hvile er viktig for å utvikle en sunn kropp. Barn utvikler seg i ulikt tempo, og alle utviklingsområdene henger nøye sammen.

På småbarn legger vi til rette for sunne og gode måltider både til lunsj og fruktmåltid. Barnehagen gjennomfører tre måltider i løpet av dagen, og det går ikke mer enn tre timer mellom hvert måltid. Barna får tidlig erfaring med at håndvask er en viktig rutine før våre måltid.

Vi har vi ei felles **Storstue** i første etasje hvor barna får mulighet til å utvikle god kroppsbeherskelse. Her har vi ulike aktiviteter som hinderløype, ballkast, sandposer, dans og bevegelse. Barna imiterer kroppsbevegelser, sang og musikk, løpe, hoppe og klatre, rulle og krabbe m.m. Rommet inspirerer til variert fysisk utfoldelse.

Barna deles i mindre grupper gjennom dagen. På denne måten ivaretar vi jevnaldrings prinsippet slik at samspill, relasjoner og vennskap får blomstre. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er viktig for trivsel og glede i barnehagen. Barna får også en positiv selvpoffatning gjennom kroppslig mestring.

Felles sangsamling hver fredag for store og små

RAMMEPLAN

Fagområder på storbarn

Etikk, religion og filosofi

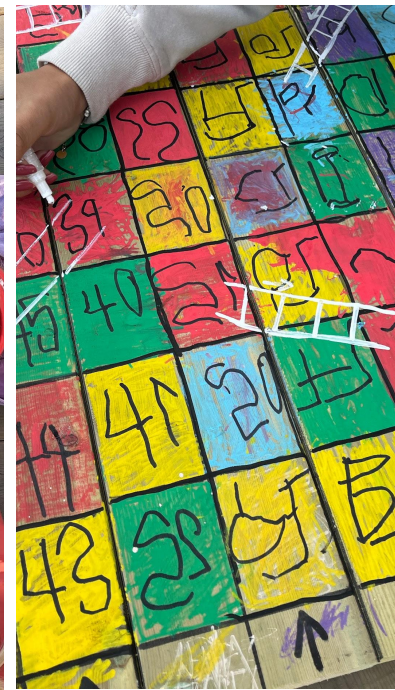
På storbarn kan vi ha ulike nasjonaliteter. Vi markerer tradisjoner i den norske kulturarven, og i forbindelse med FN-dagen samles vi nede i storstua for markering.

Barnemøtene er gode arenaer hvor vi reflekterer rundt verdier og holdninger. Vi jobber mye med samarbeid og vennskap, og det å ha forståelse for hverandres likeverd. På storbarn jobber vi for et inkluderende miljø som motvirker mobbing og ulikheter.

Førskolebarna jobber med sosial kompetanse og barns rettigheter. Vi snakker om mangfold i samfunnet og er innom ulike kulturer.

I tillegg jobber vi med **Rettighetsslottet**, som er et pedagogisk opplegg som handler om evig vennskap og forskjellen på fattig og rik. I de aldersinndelte gruppene bruker vi dramatisering og samtaler for å skape en større bevissthet om temaet.

Ved å jobbe med inkludering og likeverd er vi med på å danne gode holdninger hos barna både i forhold til verdier, meninger, kultur og interesser

Antall, rom og form

Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form og de er på jakt etter sammenhenger. På storbarn legger vi til rette for at barna skal få utforske med antall, rom og form ved å ta i bruk de mulighetene vi omgir oss med. Voksne er oppmerksomme på aktivt å bruke ord som sirkel i stedet for runding. Rektangel i stedet for firkant. Begreper som stor - liten, foran - bak og over - under flettes inn i leken. Vi bruker spill, puslespill, klosser, lego og ulike materialer til å bli kjent med rom og dimensjoner (geometri). Barna er deltagende når vi dekker lunsj bord for å bli fortrolig med antall.

Natur, miljø og teknologi

Vi vil at barna skal få en begynnende forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen.

Aastahagen fikk **Grønt flagg** våren 2011, og miljøarbeid står sentralt i vår hverdag. I vårt materialvalg ønsker vi å redusere plast og gjenbruke det vi har. Når vi er på tur tar vi vare på planter, trær og insekter. Vi rydder alltid opp søppel etter oss, og en gang i året er barna med på Rusken aksjonen.

På vårt uteområde har vi egen kjøkkenhage, bærbusker og frukttrær. Barna er deltakere i hele prosessen, fra frø til mat. Vi forsker på meitemarken og andre småkryp i jorda og vi har mange gode samtaler rundt det vi utforsker. Kjøkkenhagen er en populær møteplass for store og små.

På storbarn ser vi at interessene er mange og forskjellige. De yngste barna påvirkes etter hvert av de som er større, og de eldste stiller større krav til hvilke materialer vi tilbyr. Som voksne må vi være lyttende, i dialog med barna og legge til rette for det som rører seg i barnegruppa.

På storbarn har vi konstruksjonsmaterialer i forskjellige former og størrelser. Her skapes det små og store byggverk og barna får erfaringer med hvordan man setter sammen ting, bygger oppå hverandre og hvordan man kan kombinere de ulike materialene. Ute har vi en snekkerbod med spiker, skruer, hammer og sag. Barna får erfaring med bruken av ulike verktøyene.

Nærmiljø og samfunn

I deler av dagen er storbarn delt inn i sine aldersgrupper: **Lilla** for 3 åringene, **Orange** for 4 åringene og **Grønn** for førskolegruppa.

Vi har fokus på at barna skal få medvirke i sin hverdag. I dette ligger at de tas på alvor i deres engasjement og valg av aktiviteter. Barna får påvirke og forme sin dag gjennom å bli hørt og sett. Våre lekemiljø inne og ute, er tilrettelagt slik at de tilbyr like muligheter for alle kjønn med hensyn til materialer, interesser og aktivitet.

Utelekeplassen vår er bygget opp slik at barna kan bevege seg fra rom til rom for å få nye opplevelser. Busker, gjerder og frie hekker er med på å skape disse romdannelsene. I tillegg er det valgt ut en del utstyr som passer for ulike aldersgrupper og som gir variasjon i leiken.

Vi blir kjent med nærmiljøet vårt gjennom faste aldersinndelte turdager. 3 åringene går mest på tur i nærområdet. Målet er ikke å gå langt, men å skape positive turopplevelser. Barna øver seg på å gå, holde i turkompisen og bære sekken sin. Etter hvert som barna blir eldre blir de vant til å gå lengre, og å gå på tilpassede turer som gir nye opplevelser og utfordringer. Her kan vi nevne tur til Dronning Mauds Minne, Ilaparken og biblioteket. Skogen på Kuhaugen, lekeplassene på Bromstad og busstilbudet fra AtB brukes ofte her. Førskolegruppa har egne turer til skøytebanen, biblioteket, Vitenskapsmuseet og fjæra.

Kropp, bevegelse, mat og helse

På storbarn ønsker vi å gi barna et positivt forhold til uteliv, og at barna skal trives ute uansett årstid. I tillegg til frileken har vi også fokus på tilrettelagte aktiviteter som kan være med på å styrke barnas opplevelse av uteleken. Vi har en variert utelekeplass med blant annet ballslette, balanseapparat, husker, sandkasser, sklier, klatretau, lekehus, balansesteiner, trestokker, grønnsakshage, frukt- og bærbusker. På våre ukentlige turdager får de aldersinndelte gruppene turer og opplevelser ut fra barnas alder, modning og interesser. Alle skal oppleve glede og trivsel. Vi har ikke med oss vogn og alle barna bærer sekkene sine selv. Områdene rundt barnehagen med nærliggende fotballbaner, lekeplasser, skøytebane og akebakke gjør at vi har store muligheter for god aktivitet for alle gruppene våre. Storstua vår er et rom som innbyr til ulike aktiviteter; alt fra tilrettelagte hinderløyper til innleide teatergrupper.

Kommunikasjon, språk og tekst

Språk er et verktøy for å kunne delta inn i det sosiale fellesskapet. På storbarn legger vi til rette for at barna skal mestre språk godt i et rikt språkmiljø. Vi synger, bruker rim og regler, samt leser bøker. Vi har daglige barnemøter hvor barna deltar aktivt i samtaler, vi leser og dramatiserer fortellinger og barna deltar ved å dramatisere fortellinger eller dele opplevelser de har hatt.

Vi har et eget datarom hvor vår Smart Board er lett tilgjengelig. Med denne kan barn og voksne sammen imøtekomme og utvikle tema/prosjekt med varierte metoder.

Barn skaper leke – fellesskap, og gjennom samhandling med hverandre utvikler barna både språk og sosial kompetanse.

Kunst, kultur, kreativitet

På storbarn får barna erfaring med et rikt og variert materiale som er lett tilgjengelig, synlig og inspirerende til skapende fantasi og rollelek. Gjennom denne erfaringen får de mulighet for sansing, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon. I barnehagen vil vi at barna skal omgi seg med andre materialer enn det de ofte har hjemme. Vi satser derfor på å ha et rikt utvalg av både gjenbruksmaterialer, og andre materialer som barna kan uttrykke seg med.

Naturmaterialer, leire, ulike male- og tegnematerialer, garn, stoffer, planker, pinner, hammer, spiker og sag er eksempler på materialer som er tilgjengelig. Barna tar i bruk de ulike materialene og skaper egne møteplasser. En slik **materialmangfold** skaper samarbeid og fellesskap, og kan være en kilde til glede, begeistring og mestring. Barn lærer gjennom å være aktive individer. De skal få muligheten til å tenke og å tilegne seg egne erfaringer, både alene og sammen med andre.

Storstua gir oss varierte bruksmuligheter. Her kan vi invitere til ulike forestillinger i regi av kulturskolen, ha konserter og jevnligesamlinger gjennom året med hele barnehagen.

OVERGANGER

Fra småbarn til storbarn

Overgang til storbarn skjer i hovedsak i august, men ved ledig kapasitet kan overflytting skje hele året. Vi har utviklet en god praksis for å trygge barn og foreldre i overgangen fra små til stor. Gjennom hele året drar de eldste barna fra småbarn på jevnlig besøk oppe på **storbarn**. Her blir de bedre kjent med de eldre barna, og de voksne som jobber der. I tillegg får de kjennskap til lekemiljø, materialer og utstyr på storbarnsbasen. Vi etterstreber at en voksen fra småbarn følger med barnegruppa fra små til stor. Erfaringen vår er at dette letter overgang fra småbarn til storbarn på høsten.

Skolestarterne

Vi har førskolebarn på begge storbarnsbaser, og disse møtes jevnlig til felles førskolegruppe for at de skal bli bedre kjent med hverandre før skolestart.

Vi har fokus på at barna skal klare selv i hverdagsaktiviteter, og vi har fokus på gode relasjoner og samarbeid. På barnemøtene jobber vi med å rekke opp hånden, vente på tur og lytte til hverandre. Hvert barns stemme har en betydning i demokratiske prosesser.

Førskolegruppa vil i løpet av våren besøke alle skolene hvor førskolebarna skal begynne til høsten. På sommerfesten takkes førskolegruppa av.

Bhg - skole

I 2018 kom det nye prosedyrer for overgangen mellom bhg-skole-SFO. I denne prosedyren er det etablert et årshjul som skal sikre overgangen, og som skal gi foreldre og barn en større stemme. I Trondheim kommune skal alle barnehager og skoler la barna bli kjent med en felles bok, et spill, en lek og en sang. Bruken av slike felles objekter vil øke sannsynligheten for at barna opplever helhet og sammenheng mellom barnehage og skole. Barna skal også fylle ut et skjema som heter "Her er jeg", som går på barnas forventninger til skolen. Foreldrene skal i høstens foreldresamtale fortelle om sine forventninger til skolen. I februar/mars er det innskrivning. I mars/april er det overføringsmøter mellom bhg og skole, hvor skolen får en kopi av "Her er jeg".

I april er det bli kjent dager, og i mai drar barnehagen på besøk til alle skolene til førskolebarna.

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

Foreldresamarbeid

Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere, og vi ønsker å skape et samarbeidsklima der foreldrenes medvirkning og tilbakemelding står sentralt. Det daglige samarbeidet mellom foreldre og barnehagen skal bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Barnehagen tilbyr **foreldresamtaler** hver høst og vår, ved overgang, samt ved behov. Her sikrer vi at informasjon om barnet og dets familie blir ivaretatt mellom småbarn og storbarnsbasen.

Vi har **foreldremøte** på høsten hvor vi legger vekt å gi dere foreldre innsikt i barnas hverdag, med fokus på barns leke- og læringsmiljø. I tillegg har vi et møte på våren for helt nye foreldre, samt et "overføringsmøte" for foreldre som har barn som skal gå opp fra småbarn til storbarn.

FAU/SU

Etter barnehagelovens §4, skal hver barnehage ha et foreldrearbeidsutvalg (FAU), og et samarbeidsutvalg (SU). FAU består av et utvalg foreldre som skal fremme tradisjonelle arrangement som styrker fellesskapet.

Samarbeidsutvalget, tidligere kalt brukerråd, skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ til enhetsleder. SU består av et likt antall foreldre og ansatte i barnehagen, samt enhetsleder.

Håndbok SU/FAU

Link:

Livsglede for eldre:

4 åringene fra begge storbarnsbaser har faste dager hvor de besøker de eldre ved Persaunet helse og velferdssenteret. Her møtes barna og de eldre til felles aktiviteter og samvær. Møte mellom generasjoner er viktig både for de eldre og for barna. Dette er et samarbeid som er høyt prioritert.

Praksisbarnehage:

Vi samarbeider med ulike utdanningsinstitusjoner, og vi har studenter i praksis hos oss gjennom barnehageåret. Dette kan være studenter som ønsker å bli barnehagelærere, barnevernspedagoger eller lærlinger som tar fagutdanning. Alle som er i barnehagen underskriver taushetserklæring, og leverer politiattest.

Nettverk:

Vi deltar med andre barnehager i ulike nettverk gjennom kommunens kvalitetsutviklingsprogram:

I **Barn & Rom-nettverket** reflekterer vi rundt det fysiske miljøet som pedagogisk ressurs. Ved å reflektere rundt barns interesser og behov kan vi skape gode leke- og læringsmiljø for barn. Vi er også en **Grønt flagg barnehage**. Dette er en internasjonal miljøsertifisering for barnehager, grunnskole og videregående skole. Det grønne flagget er et bevis på at barnehagen gjennomfører miljøprosjekter med faglig innhold i daglig drift.

Aastahagen var pådriver for å lage miljønett, et miljøtiltak for å redusere plast i barnehagene

Barnehagelaget

Trondheim kommune innfører en ny organisering av det spesialpedagogiske tilbudet i kommunen fra august 2024. Alle barn og unge skal bli sett og få den hjelpen de trenger når de trenger den. Det innebærer at kompetansen bør være så nær barna som mulig. Vi vil bygge et lag rundt barna som blant annet inkluderer ansatte i grunnbemanning, spesialpedagogiske ressurser, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten) og helsestasjonstjeneste.

Alle barn skal ha et tilpasset, inkluderende og likeverdig tilbud i barnehage, uavhengig av hvilken barnehage barnet går i. Foreldre som trenger støtte og veiledning kan få tilbud om ICDP veiledning.

Tolketjenesten blir kontaktet ved behov på foreldremøter og foreldresamtaler.

